

43. KESERÜ
Ilona

43.

KESERÜ Ilona

KESERÜ ILONA (1933)

Mozaikterv (SOTE) | Mosaic Design (Semmelweis University), 1974

Olaj, vászon | Oil on canvas, 125 x 166,2 cm

Jelezve vakrámán | Signed on the stretcher: Ilona Keserü Ilona Mozaikterv 1974/1167
Olaj vászon 120x162 cm

ÉLETMŰJEGYZÉK-SZÁM | OEUVRE CATALOGUE NR.: IKI.1974.1167

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

- | Közelítés - Gubanc - Áramlás. Oknyomozás Ilona Keserü Ilona munkásságában. Ludwig Múzeum, Budapest, 2004. március 18. - május 2. (4. terem)
- | Keserü Ilona kiállítása. Stephen Friedman Gallery, London, 2018. március 23. - április 21.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

- | Ilona Keserü Ilona - Önerejű képek. Catalogue raisonné vol.1. 1959-1980. Hungart, Budapest, 2016, 243. oldal

Kezdő ár | Starting price: 44 000 000 Ft / 110 000 EUR

Becsérték: 80 000 000 - 120 000 000 Ft

Estimate: 200 000 - 300 000 EUR

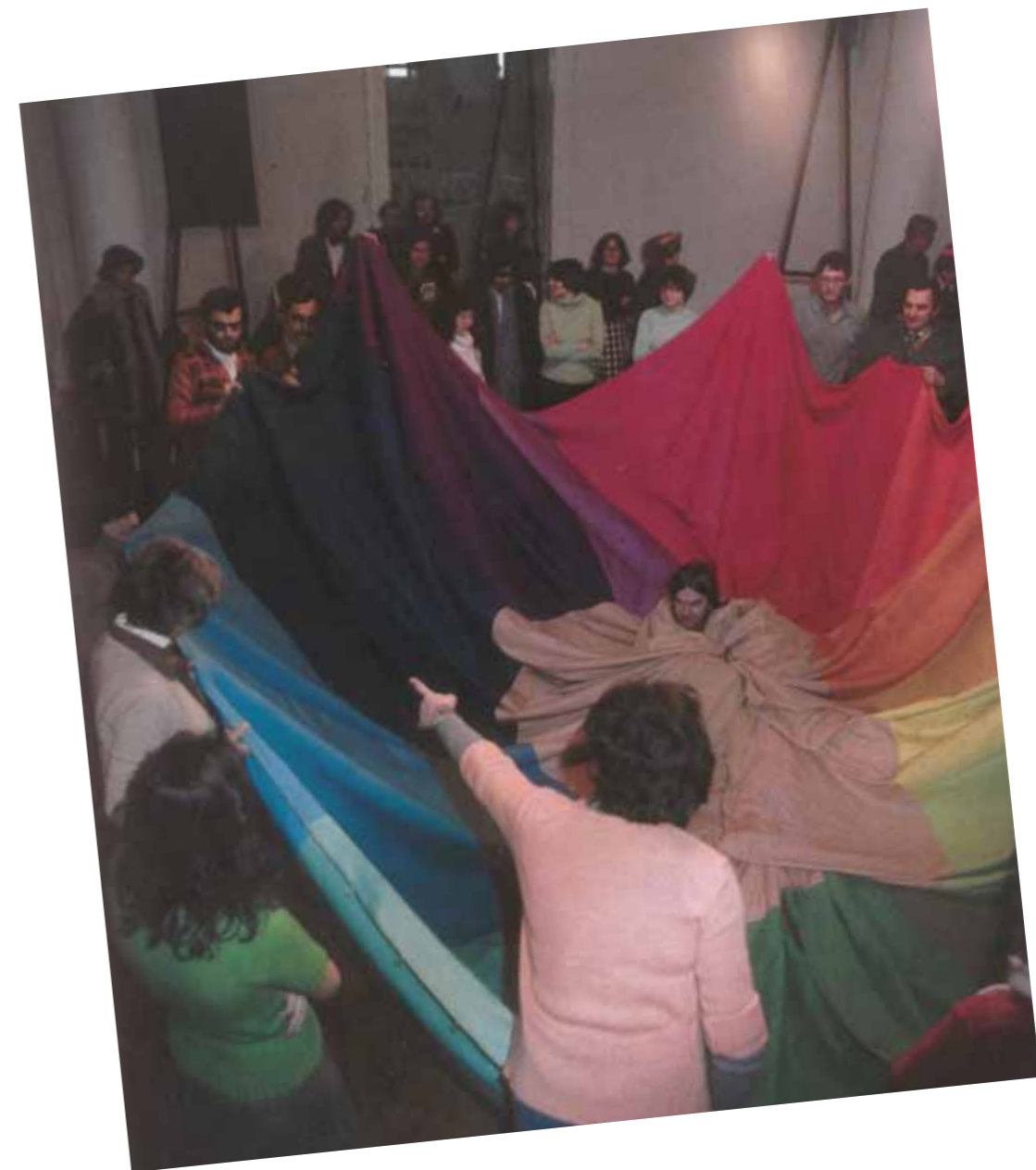

1. Frank Stella: Takht-i-Sulayman Variation, 1969
magántulajdon

Szőnyi István és Keserü Ilona

2. Szín-tér, 1977

A hetvenes évek Keserü Ilona művészetében a színkutatásban való elmélyülés évtizede volt. Ez a moravany-i művésztelepen kezdődött, ahol kedvező körülmények (külön műterem, teljes ellátás, különféle anyagok és ipari műhelyek) között dolgozhatott. Ami talán a legjobban hatott művészetének változására, hogy hosszú idő után először nem vették körül a korábbi, megszokott motívumai, melyek csak arra készítették volna, hogy azokat folytassa, gondolja tovább.¹ A hatvanas évek után számos művész, Keserüvel együtt, törekedett valamiféle új megalkotására, alternatív lehetőségek kipróbálására. Ekkor a művészet többféle területének kipróbálása, a kísérletezés és ezen területek közötti átjárás volt jellemző.² „Megélnékült mozgás figyelhető meg a játéktéren, és mintha azt is egyre többen éreznék, hogy ami egykor friss, telített

és jelentés teli volt, ma csak kifakult és energiáját vesztett rutin. A rutin terhéül pedig úgy lehet megszabadulni, ha valami más, valami elementárisabb tevékenység után lehet nézni; a kérdés persze az volt, hogy a Kádár-kori párhuzamos valóságok között, hogy lehet mégis megőrizni a szellemi mobilitás luxusát. Ez az az időszak, amikor történészek, szociológusok kezdenek filmkritikát írni, filmrendezők színházi előadást rendezni, képzőművészek színházi díszletet, jelmezt, látványt tervezni³ – írta Aknai Katalin a korszakról. Keserü hetvenes évekbeli művészete a hatvanas évekhez képest lassabban formálódik, kevesebbet időzik ekkor egy-egy motívum formálásán. Azonban ez a „lassabb” időszak tökéletes Keserü számára a (szín) kutatás és elmélyülés szempontjól. Elemző szempontból tekint ekkor formáira, azzal a

céllal, hogy új jelentést adhasson nekik. A korábbi évtized „a gesztus, a forma és az anyag/ősanyag természetének felderítéséről, felszínre hozásáról és az indulatok betöréséről szöveg, akkor a hetvenes évekkel elkezdődő új szakasz a színben, mint festészeti ősanyagban való elmerülés évtizede.”⁴ A szín kerül művészetének központjába: a szélesebb színskála (a szivárványszínek) bevezetése, a színek törvényszerűségeinek, különféle funkcióinak, integrációinak feltérképezése. Egyre inkább tudományos módszerességgel fordult a színvizsgálataihoz: „1972-ben egyik képeken megkíséréltem szerepeltetni minden színt, amit a három alapszínből ki tudok keverni olajfestékkel. A zöld, kék, lila, bíbor, narancs, sárga fokozatonként épült egymásba. Bizonyos árnyalatokkal, variáns mezőkkel közelítette meg egyik szín a másikat. Zökkenők

3. Keserü Ilona: Alakulótér, 1972

keletkeztek, amit nem kívánt a kép. Mi lehet közömbös felület két bármilyen szín között? Fekete, fehér, szürke. A fehér ezen a képen más szerepet kapott, fekete, szürke nem felelt meg. Kiderült, hogy van még egy szín, ami két, egymást nem kívánó mező közé helyezve elvégzi a kiegyenlítést. Halvány, okkeres árnyalat: bőrünk színe, amit a szemünk annyira megszokott már, hogy alig vesz róla tudomást¹⁵ – írta az Iparművészeti Múzeum Szín – tér című kiállításához (1977). A most aukcióra kerülő Mozaikterv (SOTE), 1974 a Semmelweis Egyetemnek készült.

A szivárványszíneket megjelenítő, szírom formájú alakok centrálisan követik egymást. Keserü itt nem ragaszkodik a szivárvány sorrendjéhez, hiszen nincsen konkrét kezdőpont. A lila, a kék, a zöld, a sárga, a narancssárga és a vörös formák találkozásait bőrszínű alakzatok metszik, melyek semlegességükkel, közömbösítő jellegükkel ellensúlyozzák a spektrumszíneket. A kompozíció centrumában egy kisebb színskála jelenik meg, mely eggyel eltolva, de ugyanúgy a megszokott színek felsorakoztatásából áll. Itt az alakzatok nem

keverednek egymással, minden átmenet nélkül váltják egymást. A szírom motívumok ehhez képest egymással közelebbi viszonyba kerülnek, hiszen metszéspontjukban keveredik a két, éppen egymást keresztező homogén forma színe. A háttér színei a szíromok színeihez igazodnak, itt már egy fokozatos, határok nélküli „festőibb” átmenete látható a skálának, ezzel is kihangsúlyozva az előtérben lévő formákat. A festmény egy kiemelkedő darabja Keserü, a színekutatásainak kérdéskörével foglalkozó, hetvenes évekbeli műveinek.

ERDÉLYI REBEKA

1 Keserü Ilona: Szivárvány és bőrszín, szín-möbiusz. In: Közéltetés - Gubanc - Áramlás. Oknyomozás Ilona Keserü Ilona munkásságában. Ludwig Múzeum, Budapest, 32. oldal
 2 Aknai Katalin: „Állandóan visszajárok a múltamba”. Keserü Ilona életművének vizsgálata a hatvanas évek perspektívájából. (Doktori disszertáció.), ELTE-BTK, 2014, Budapest, 130. oldal
 3 Aknai (2014), 130. oldal
 4 Aknai (2014), 136. oldal
 5 Keserü (2004), 32. oldal